

CUMHURİYET NEDİR NE ANLAMAK GEREKİR? TÜRK TOPLUMU CUMHURİYETİN FARKINDA MI?

1920 li yıllarda yeni kurulmakta olana Türkiye Devletinin manzarası ile günümüz Türkiye'sinin manzarası arasındaki farkı göstermek, özellikle gençler açısından yaşamlarını düzenlemek için karar verebilmeleri açısından önemli bir konu haline gelmiştir. Kitap sayfalarını karıştırmak uzun kitapları okumak alışkanlığı yok olmuş ve internet sayfalarından doğruluğu, objektifliği şüpheli bir iki satır ile kanaat getirmek ve öğrenmiş olunduğunu zannetmek moda olmuştur. Bunun için kısa ve öz yazılmış tarihsel gerçek bilgiler ile genç dimağların olaylar hakkında bilgi sahibi olmasını ve Türkün, Türkiye'nin gerçek tarihini, kurtuluş destanını özümsemesini sağlamak gerekir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti kuruluşunun 100 cü yılı idrak edilmiş bulunmaktadır. Yeni ikinci bir 100 yılın başlangıcında olarak bu devletin istikrarlı bir şekilde bekasını sağlamak bu ülkenin gerçek vatandaşlarının görevidir. Kan ile çizilmiş bir coğrafyada yaşayanlar kendi iradeleri dışında verilecek kararların esiri olmamak durumunda olduklarını, emir alan değil veren olduklarını bilmelidir. Yeni ikinci yüzyılın başlangıcı olarak belirttiğimiz 100 cü yılını idrak etmiş Türkiye Cumhuriyeti Devletinin saygıdeğer vatandaşlarına bir harita çizmek istemekteyiz.

Bu yeni dönem içinde değişik coğrafyalarda birçok devletin sınırlarının değişebileceği veya devletlerin yıkılıp yeni devletler kurulabileceği veya tamamen ortadan kalkabileceği, federe devlet niteliğinde olanların egemen devlet haline gelebileceği gibi olayların yaşanabileceğini söylemek yanlış olmayacaktır. Veyahut belki de akıl, bilim ve adalet gibi yüksek hislere sahip olunursa, insanların birbirini sevebileceği, saygı duyabileceği, devletlerin birbirleri ile savaşmadığı, birbirleri ile son derece düzeyli çağdaş hukuk kurallarına uyararak ve dayanarak ilişkilerini sürdürülebileceği yeni bir başlangıç gerçekleşebilir. Bu tercihler devletleri yönetenlerin akıl düzeyleri ile ilgili olup, bu planete değer verip vermemelerine göre verecekleri karar ile ilgilidir. Bu planetin ya cennet veya cehennem olması tamamen insan denem varlığın düşünce sistemi ile ilgilidir. Esareti seçmiş olanlar ne yazık ki, gücü elinde bulunduranların kuklası olarak planetin yok olmasına hizmet etmektedirler. Ancak bu planet sadece insan adı verilen varlıkların yaşaması için imkân verilmiş bir yer değildir. Bu planette yaşayan tüm canlılar, insanlar, hayvanlar, bitkiler tüm varlıklar, burada yaşama hakkına sahip olarak her türlü hakka sahiptirler.

Bunlardan sadece bir tanesi olan insanın ve o da akıllı ve düşünme yetisi olan varlık olarak nitelendiği için üstün varlık denilmesinden dolayı planetin sadece kendisine ait olduğunu ve her hakka sahip bulunduğunu zannetmesi, sanal olup bunu anladığında da artık çok geç olacaktır. Hayvan adı ile nitelediğimiz varlıkların insanlar gibi konuşmaması veya yaşamaması onların aklının, hislerinin, düşüncelerinin olmadığı şeklinde betimlenmesi de tamamen insanın sübjektif yorumudur ve geçerli bir niteleme değildir. İşte insan dediğimiz varlığın üzerinde yaşadığımız bu planeti cennet veya cehenneme çevirmesi onun akıllı ve zekasına göre belli olacaktır. Sonucun ne olacağını planette yaşayanlar, fiziki varlıklarını muhafaza edebildikleri takdirde göreceklerdir.

Cumhuriyet olarak kuruluşundan itibaren geçmiş bir asır sonra Türkiye’de toplumu oluşturan Türk vatandaşlarının mutlu, mesut, huzur içinde yaşayabilmesi için devlete, hükümete büyük sorumluluklar ve görevler düştüğünü bir kez daha hatırlayalım.

Bir devletin ilkeli, istikrarlı, adil, eşitlikçi bir yönetimi gerçekleştirebilmek için öncelikle hukuk devleti olması gerekmektedir. Hukuk devleti, yöneticilerin kendi çıkarları için yasa yapmaları değildir. Yasalar tüm halka uygulanmak için yapılır. Belirli bir kişi veya zümre veya sosyal sınıf için yapılmaz. Aksi halde demokrasiden bahis edilmesi mümkün değildir.

Devleti yönetme erkini halktan devir almış yöneticiler, her şeyden önce ülkede halkın iradesi ile kabul edilmiş yasal düzenin kurallarına uygun kararlar almak ve özellikle uluslararası hukuka saygı göstermek, riayet etmek zorundadır. Prensip olarak imzalanmış olan ikili veya çok taraflı uluslararası belgelerin kurallarına uymak, antlaşmaların şartlarını yerine getirmek ve bu hükümlere aykırı hareket etmemek, temel kuraldır.

Antlaşma taraflarının birbirlerine karşı, kararlaştırılan hükümlere aykırı biçimde ve hukukla bağdaşmayan, centilmenlik ilişkilerine, saygıya, dostluğa, ticari anlaşmalara uymayan, özellikle de savaş dahil her türlü olumsuz fiil eylemler, uluslararası hukuk kuralları gereğince kabul edilmiş normlara aykırı hareketler, Devletler arasındaki çatışmaların sonsuzluğunu işaret etmektedir. Bu da uluslararası sözleşmelerin kâğıt üstünde kaldığı ve aldatıcı nitelikleri ile göz boyamaktan öteye geçmeyen ve kandırmaktan başka bir şey olmadığını göstergesidir.

Devletlerin dünyada sulhun sağlanması için özellikle düzenlenmiş antlaşmalara saygılı olmadıkları ve etrafında dolanarak, ihlallere masumiyet görüntüsü vererek çeşitli yöntemler ile başvurmaları, bu aykırılıklar nedeni ile hiçbir zaman dünyada sulhun sağlanmasının mümkün olmadığını ve olamayacağını göstermektedir.

Türk halkının geride bıraktığı bir asırlık kuruluşunun ikinci 100 yılının başında, devletin egemenliğini sürdürebilmesi için özümsemesi gereken en önemli konu Demokratik Cumhuriyetin hukuk kurallarına uymak gerektiği bilincinin kazanılmasıdır. Bu yeni girilen 100. yılda insanların mutlu, huzurlu ve barış içinde yaşaması için birçok fırsatlar vardır ve çareler henüz tükenmemiştir. Bu ikinci yüzyılın insanların özlediği, beklediği ve hayalini kurduğu bir yüzyıl olabilmesi için insanların rehavete kapılmayarak kendilerini geliştirmeleri ve tarihlerine sahip çıkmaları gereklidir. Halk, toplum çıkarlarının üstün olduğunu özümsemekle yol alabilir.

Yukarıda kısaca açıklamaya çalıştığımız gibi bir uyanışın olabilmesi için 2023 29 Ekim tarihinde 100.cü yılını idrak ettiğimiz CUMHURİYETİN anlamı nedir ve nasıl değerlendirilmelidir?

Türkiye Cumhuriyeti Devleti vatandaşı olarak 1950 yerden sonra doğmuş olanların çoğunun bilinçlerinde genellikle, Anadolu toprakları üzerinde kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bir Cumhuriyet olduğu konusunda ne bilinçaltında ve ne de bilgi olarak akıllarına konuyu düşünmek gelmemektedir. Akla gelmemesi esasen vatandaşların yönetim biçiminin Cumhuriyet olmasından ve bunun kolay elde edilmiş ve olağan bir uygulama olduğunu zannetmelerinden kaynaklanmaktadır. Bu açıdan ne yazık ki kimse düşünmeye gerek duymamaktadır. Ülkemizde ve sınırlarımız civarında gerçekleşen birçok olaylara ve ülkenin bölünmesine varan projelerin varlığına rağmen ve bu projelerin çeşitli versiyonlar olarak uygulanmasından dolayı toplumda meydana gelen farklı boyutlardaki olumsuz olayların içinde yaşanmakta olmasına rağmen idrak edilmeyerek, sanki her şey normalmiş gibi düşünülmesi ve yaşanması hayret vericidir.

Ancak geleceğin toplumunu oluşturacak genç bireylerin eğitimli varlıklar olarak bilmeleri gereken CUMHUR ve CUMHURİYET kelimelerinin anlamını ne yazık ki ne ilk ne de orta öğretimde, öğrenmeden üniversitelere gittiklerinin altını çizmek istemekteyim.

Bunun nedeni, Türk eğitim sisteminin çökmüş olmasıdır. Günümüzde ekonomik olarak güçlü devletler ve/veya dünyayı yönetmeye talip devletler tarafından, çağdaş eğitim adı altında uygulanması sağlanmış eğitim projesinin varlığı çöküşün temel nedenidir. Yavaş yavaş ve sindire sindire eğitim ile uğraşanların çeşitli yöntemler ile eğitilmesi sonucunda gelinen nokta projenin başarısını göstermektedir.

Eğitimde meydana getirilen sözde çağdaş eğitim sistemi adı altında, toplumun düşünme yetisini yok etmeye varan ve gerçeklere aykırı, özellikle de tarihi bilgilerin çarpıtılarak, insanların geçmişi, tarihi, dili, kültüründen uzaklaşmayı, başka deyişle hiç olmayı sağlayan yöntem başarı ile uygulanmıştır. Sosyal bilimlerin gereksiz olduğunun genç dimağlara yerleştirilmesi, kültür açısından toplumun zayıflamasına değerlerini kaybetmesine ve yozlaşmasına neden olan programlar ile eğitim sisteminde gerçekleştirilmek istenen hedefe ulaşılmıştır. Bu yozlaşmaya bir de Türk Halkının demografik yapısının büyük ölçüde bozulmasına neden olan hükümetlerce ekonomik krizlerin aşılması ve seçim sonuçları ile ilintili olarak gerçekleştirilen göç politikası ile vatandaşlık vermeye odaklı olumsuzlukların sebep olduğu bilgisizlik, ilgisizlik ve cehalet, etik değerlerden uzaklaşma, ahlaki kırılmalar, suç oranlarının artması, toplumu uyuşturmak için çeşitli maddelerin ticaretinin ülke sınırlarından içeriye nasıl girdiği belli olmayan elemanlar vasıtası ile artması da eklendiğinde, ortaya çıkan tablonun vahametini anlatacak kelime bulamamaktayız. Teknolojinin insanları sanal bir alemde yaşamaya itmesini de eklediğimizde Türkiye’de güzel bereketli Anadolu’da darmadağın ve sefil olmuş bir halk ile karşı karşıya olduğumuzu yadsıyamayız. Bu nitelemenin dışında olan ekonomik girdisi fazla olan çeşitli gruplar da vardır. Ayrıca ekonomik durumu orta halli olup çocuklarına demokratik sistemin eğitimini halen verdirmeye çalışanların varlığı da hariç, sosyal sınıf olarak kültür ve ekonomik açıdan gelişmemiş başka deyişle popülist bir toplumun varlığından bahsetmek gerekmektedir. Bu grup aslında kul düzeyinde tutulan ve sosyal düzeyi, kültürü elvermese de sefalet çekmeyen bir grup olarak, nasıl hangi gelir ile yaşamlarını idame ettirebildikleri ve ücret konusunda hiçbir itirazları ve/veya emeklilik aylıkları hakkında talepleri olmayanlar olarak, aslında sistemde değişik kaynakların belirli farklı ve/veya seçilmiş gruplar arasında dolaştığını daha da kuvvetlendirmektedir.

Ne yazık ki Türk toplumu giderek, Mustafa Kemal Atatürk’ün kulluktan bir ulus yaratmış olmasına rağmen ve onca zorluklar ile bu coğrafyada yaşayan tüm inanları özgürlük ile tanıştırmış, kimliklerini, dillerini, inançlarını, kültürlerini hatırlamaları için sarf ettiği gayret sonucu yok edilmekte iken nasıl kimlik kazanıp bir devlet kurduklarının önemini özümsemedikleri takdirde yok olmaya mahkum olunacaktır. Konu ile ilgilenen tarihçiler sosyologlar iletişimciler hukukçular tarafından Osmanlı Devleti’nin nasıl son bulduğu belgeleri ile açıklanmaktadır. Osmanlı döneminde bu coğrafyada yaşayan Türk halkının itibarsızlaştırma söylem ve uygulamalarının ortadan kalkması için gerçekleştirilen kurumlar Mustafa Kemal Atatürk’ün Türkiye’de yaşayan halk için gayretinin çerçevesini göstermektedir. Bunu anlamamak ve bir ulusun varlığını sürdürmesi için çalışmak yerine, yıkıcı bir uygulamanın içinde olarak, aynı zamanda kimliğinin en önemlisi özgürlüğünün de yok olması sonucunun doğacağını idrak edemeyen ve görmezden gelen bir halk haline nasıl geldiğinin sebeplerini bilme zamanı gelmiş ve geçmiştir. Bu soruyu yeni imiş gibi sormak cahillik olacaktır. Ancak yıllardır yozlaşma ile mücadele eden aydınlar ekonomik getiri ile oluşturulan zihniyeti değiştirmekte zayıf kalmışlardır. Cehaletle bilgisizlikle mücadele etmek esasen en zor savaştır.

Oysa toplumun kendisine sunulmuş ve kendi iktidarı demek olan Cumhuriyet'in nasıl Mustafa Kemal Atatürk'ün üzerinde önemle durarak bu toplumun refahı, mutluluğu istikrarlı bir geleceği için gerçekleştirdiği ve Türk devletinin en ileri düzeye gelebilmesi, sürekli olabilmesi için oya gibi işleyerek toplumun demokratik halk egemenliği sistemi içinde yaşamasını sağladığı unutulmuştur. Ne yazık ki 1980 lerden itibaren birçok konuda yozlaşmaya başlayan toplum değerleri sebebi ile Cumhuriyetin farkındalığı da unutulmuştur. Türk toplumu Cumhuriyet ve Demokrasi değerlerinin ciddi olarak farkına varması artık kaçınılmazdır. Ya farkındalık gerçekleşecektir veya Türk toplumu yok olacaktır. Çünkü Sevr'de kararlaştırılan proje Türk insanını ve bu coğrafyada yaşayan insanları bu yöreden sürmektir. Lozan Konferansında hezimete uğrayan Batı Devletlerinin rövanş almayacağını düşünmek ve rehabet içinde olmak ülkenin sonunun hazırlanmasına hizmettir. Geleceği olmayan bir toplum olmaktan silkinmenin son halkasında olduğunu hatırlatmak gerekmiştir.

Devlet yönetiminde toplumda eşitlik, adalet, özgürlük sağlayabilecek bugüne kadar bulunmuş kabul edilmiş en iyi devlet yönetim sistemi olan Cumhuriyet ve Demokrasi birlikte kullanılır. Başka deyişle halkın kendisine uygulanacak yasaların yapılmasında ve toplumun yönetilmesinde, kendi yönetim erkini yine kendi iradesi ile temsilcilerine devrettiği sistemin adı olan demokrasi ve cumhuriyetin varlığı ve sürekliliği demokrasinin sürdürülebilmesi ile mümkündür. Bu nedenle bu ikisi birlikte kardeş olarak devlet sisteminin temelini oluşturmalıdır.

Halk yönetimi olan Cumhuriyet ile birlikte Demokrasiden bahsedildiğinde egemenliğin tüm topluma ait olduğu bir devlet modeli söz konusu olur. Burada cumhuriyet ve demokrasi kavramları özdeşleşmektedir. Ancak uygulamada bazı coğrafyalarda ikisi arasındaki zorunlu bağın olmadığı, başka deyişle demokrasinin olmadığı cumhuriyetlerin de var olduğunu belirtelim. Dini kurallara göre yönetilen devletler de Cumhuriyet kavramını kullanmaktadırlar. Ancak bu dini kurallar ile yönetilen devletlerde kullanılan cumhuriyet kavramı devlet adının belirtilmesinde kullanmış olup bu tür devletlerin halkının devlet yönetiminde söz hakkı bulunmadığı gibi bu gibi toplumlarda eşitlik, adalet, özgürlük gibi vazgeçilmez insan haklarının varlığından da söz edilemez.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti dediğimiz zaman, devlet yönetiminde halkın temel unsur olarak esas alındığı bir yönetim sisteminden bahsetmekteyiz. Başka deyişle irsiyet, darbe, askeri darbe veya devrim ile iktidara gelme durumunda, devletin adında cumhuriyet olması, model olarak halkın iradesinin var olduğunu açıklamamaktadır. Egemenliğin seçim sistemi gereği temsilen cumhur (halk) adına kullanıldığı sosyal bir sistem ancak DEMOKRATİK CUMHURİYET olarak betimlenir. Bu bağlamda CUMHURİYET -DEMOKRASİ ve LAİKLİK kardeşlerdir. Birbirlerini tamamlarlar.

İnsan özgürlüğünün en değerli sosyal bir kuram olduğu bilinci ile bilimsellik, insancılık ve laiklik ekseninde kurumların varlığını bize armağan etmiş olan Mustafa Kemal Atatürk, aynı zamanda bize CUMHURİYETİ nice yüzyıllar yaşatabilme güç ve kudretinin de damarlarımızdaki asil kanda olduğunu belirtmiştir. Bu armağanı muhafaza etmeyi bilmeyen bir toplum görüntüsünde olarak, durumun vahim olduğunu kavramak gerekmektedir.

Burada üzerinde durulması gereken konu, Mustafa Kemal Atatürk'ün engin bilgi, zekâ ve bilimsellik ile Asya'dan beri taşıdığı genleri ve karması ile Türk insanının, Anadolu coğrafyasından kazanılan karaktere de uygun olarak bir sistem oluşturarak, eşi benzeri olmayan tüm yaptıkları ile toplumda, gerçekte her toplumda olduğu gibi sınıf farkının olmasına rağmen,

bu farkı yumuşak geçiş ile eşitleme becerisini de göstererek günümüz insan haklarının prensiplerini uygulamış, uygulatmaya çalışmıştır. Demokrasiyi cumhuriyeti ve laikliği, İslam inancında olanlar açısından verilecek hizmetin devlet kontrolünde olmasını ve görevlilerin gelirlerini halktan değil devletten almalarını dahi düşünmüş ve yasallaştırmıştır. Bu bağlamda Mustafa Kemal Atatürk tarafından organize edilen şekli ile Türkiye’deki laiklik batı felsefi teorileri ile aynı nitelikte yorumlanamamaktadır. Türkiye açısından devletin, dini kurum olan Diyanet ile bağı ilk kuruluş amacında belirtildiği gibi halkın dini konudaki hizmetinin sağlanmasıdır. Zira İslam dini açısından felsefesinde ruhban sınıfı yoktur. Diyanet kurumunun bir ruhban sınıfı gibi görevi bulunduğu şeklinde bir algı esasen İslami inanca da aykırıdır. Üniter yapıda olan Türkiye Cumhuriyeti Devletinin yönetim esasını teşkil eden hukuk düzeni ise ağdaş, eşitlikçi, özgürlükçü nitelikleri olan Anayasası ile belirlenmiş ve tüm halkı kapsayan nitelikte bir yapı söz konusudur. Bu düzenlemenin ne yazık ki giderek evirilmekte olmasının toplum açısından yararlı mı zararlı mı olup olmadığını zaman göstereceği ayrıık olarak, konu başlı başına sosyal bir inceleme konusudur.

Tüm bu açıklamalardan sonra belirtelim ki, Demokrasi ve Cumhuriyet insanlara sonsuz özgürlükler sağlayan insanların her istediğini yapabileceği dilediği gibi sırf kendi menfaaletlerini gzetebileceği gibi bir yaşam hakkının olduğu kurumlar değildir. Maksat birlikte yaşamak zorunda olan insanların oluşturduğu toplumun dirlik ve düzen içinde yönetilmesinde eşitliğin, adaletin, refahın, birlikte yaşama bilincine uygun özgürlüklerin sağlanmasında ve devlet olarak diğer uluslar ile siyasi, ekonomik, teknik eğitimsel ilişkilerin oluşturulmasını sağlayan bir sistem gerçekleştirilmesidir. Bu sistemde insanlar birbirlerine saygılı bir yaşama bilincine sahip olarak, yine kendilerinin koyduğu, kabul ettiği ve uymakla yükümlü oldukları kurallara uyacaklar ve saygılı ve faziletli olma bilinci ile yaşayacaklardır. Bunun için bireylerin önce kendilerine saygılı olmaları gerekmektedir. Faziletli insan, toplum içinde saygınlık kazanan, dürüst, adil, eşitlikçi, ilkeli, güvenilir, ülkesini vatanını seven, lk birliği içinde olan kişidir. Bu tanıma uygun nitelikte olmak ülkenin geleceği ve sürekliliği için gereklidir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin halkın (cumhurun) iktidarı olarak sonsuza kadar yaşaması için vatandaşların, yönetenlerce ve/veya çeşitli kuruluşlarca sağlanabilen bireysel menfaatlere güvenerek eşitlik, adalet ve özgürlük ilkelerinden uzaklaşmamalıdır. Başka deyişle insan önemli bir varlık olarak kul olmamalıdır. Tüm toplumu ilgilendiren menfaatlerin göz ardı edilmemesi, görev gereği yapılmakla yükümlü olunan görevlerin ifasında için emredici kuralları hiçbir zaman hiçe sayılmamalıdır. İşte hata yapmak, yanlışa göz yummak, hukuka aykırı uygulamalarda bulunmak, hatır işlerine geçit vermek gibi fiil ve davranışlar, devletin çöküşüne ve halkın esaretine neden olacak fiiller olduğu için bunlardan arınmak gerektiği idrak edilmelidir.

Atalarımızın kanlarıyla düşmanlardan kurtarılan bu ülkenin yok olmasına yol açacak durumların yaratılmaması için Demokrasi-Cumhuriyet ve Laikliğin anlamının toplum tarafından zmsenmesinin Türkiye Cumhuriyeti’nin bekası için ne kadar önemli olduğunu vurgulamak ve Cumhuriyete sahip çıkılması gerektiğini belirtmek zorunlu hale gelmiştir.

Sevgi ile Kalın. 20.01.2024.